

Færdig på en weekend

SVÆRHEDSGRAD:

Lørdag 08:30

“Montering af en ny køkkenvask er et overskueligt weekendprojekt. Er alle materialerne i hus på forhånd, har du endda også tid til at friske bordpladen op.”

FØR DU GÅR I GANG

Materialer

- Køkkenvask
- Evt. blandingsbatteri
- Evt. vandlås og afløbsrør
- Køkkenbordsolie, lak eller sæbe

Pris

Den viste vask, vandhane og vandlås er indkøbt for 1500 kroner

Specialværktøj

- Stiksav
- Evt. excentersliber til slibearbejdet på bordpladen

Lørdag 09:00

Arbejde med vandrør – uden professionelt udstyr

En rørtang – også kaldet en vand-pumpetang – er det professionelle valg, når vandrørene skal afmonteres. Men du kan også sagtens klare arbejdet med to skiftenøgler. Den ene tang bruger du til at løsne koblingen med, den anden fungerer som modhold.

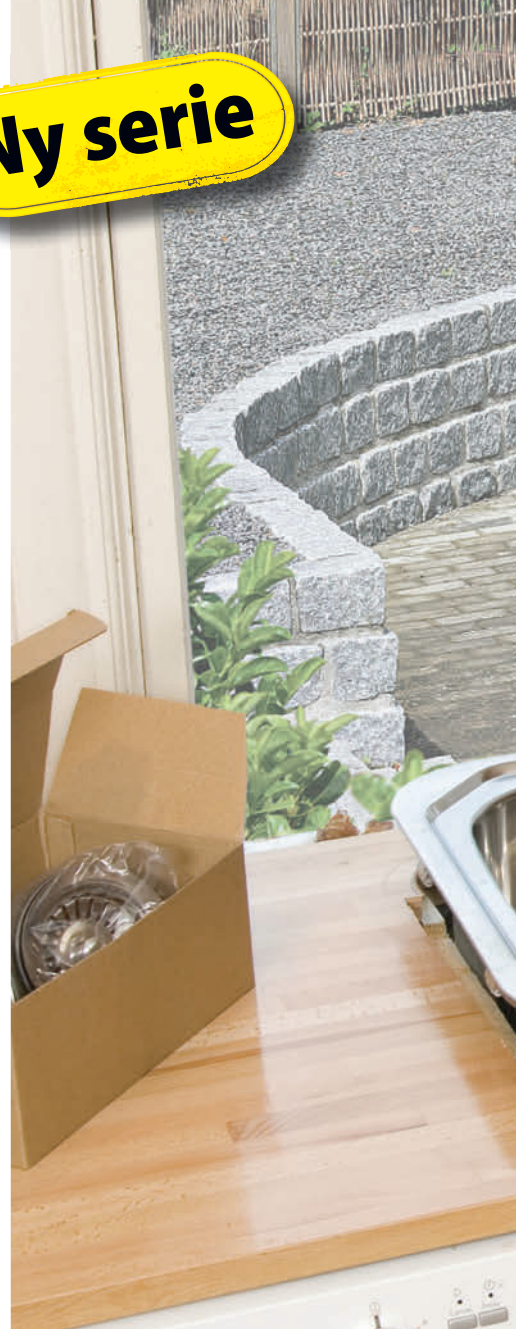
Ny serie

Er køkkenvasken grim eller bare for lille?
Er bordpladen ødelagt af vandsprøjt? Så er det måske på tide at skifte vasken og friske bordpladen op. Med lidt planlægning kan jobbet sagtens klares på en weekend.

Med en ny køkkenvask – og måske også en ny overfladebehandling af bordpladen – kan du få store forandringer i køkkenet på kort tid.

Før du fjerner den gamle vask, skal du kigge på afløb og vandrør. Noter dimensioner på koblinger og rør, og mål op til den nye vask. Tag også gerne et par fotos af den gamle vask med, når du går på indkøb. Det kan være en stor hjælp.

Hjemme igen gælder det om at finde ud af, hvordan du får lukket for vandet. Sidder der en kuglehane (også kaldet en Ballofix-ventil) på vandtilførslen, er der ingen problemer. Hvis kuglehanen er groet fast, eller hvis der slet ingen er, må du ikke selv arbejde med rør og afløb og er derfor nødt til at have fat i en vvs'er til den del af arbejdet. Vasken klarer du selv.

Lørdag

Afmonter vasken

1 Start med at lukke for tilførsel af vand på kuglehanen (Ballofix'en). Er opvaskemaskinen koblet på samme rør, så sørg for også at afbryde den.

TIPS: Hav en balje inde i skabet, inden du begynder at løsne rørene.

2 Bundsien i den gamle vask er som regel skruet fast med en skrue ovenfra. Den løsnes med en skruetrækker.

Vasken, som vi udskifter her, fejler ikke noget. Men vådt service har efterladt sine grimme spor på bordpladen, så en vask med afløbsbakke er oplagt. En større vask vil samtidig dække skaderne.

Frisk køkkenet op med en

NY VASK

3 Vær forsigtig, når du løsner vandrøret, så du ikke ved en fejl får ødelagt det eller får løsnet den forkerte kobling. Hold godt fast på værktøjet, og brug den ene skiftenøgle til at løsne med og den anden til at holde imod med.

4 Beslagene, der holder vasken fast til bordpladen, løsnes. Det er nok at skrue et par omgange på skrueerne, så du kan vrikke beslaget fri.

5 Køkkenvasken kan nu løftes fri. Igen kan du forvente, at der drypper lidt vand, så hold spand og klud klar.
TIPS: Kanterne på en køkkenvask kan være meget skarpe, så vær forsigtig, eller – endnu bedre – brug arbejdshandsker.

Færdig på en weekend

Lørdag 11:00

Skær selv hullet i den rigtige side af vasken

Det er ikke altid, at producenten har lavet et hul i vasken til blandingsbatteriet.

Det undlader man, så du

som kunde kan vælge, om hanen skal sidde til højre eller venstre i vasken. Hullet kan du selv lave med en særlig hulskærer, der fx kan købes for under 100 kroner i Ikea.

Lørdag 12:00

“Slibearbejde er enkelt, men tidskrævende. Så vil du gerne undvære den del af arbejdet, kan du få en snedker til at gøre det for dig. Han har maskinerne til at klare jobbet lynhurtigt. Men det koster naturligvis.”

Lørdag 15:00

Lak, olie eller sæbe til bordpladen?

En massiv bordplade er flot, men sårbar over for fugt. Så den skal beskyttes, og her har du tre muligheder: sæbe, olie og lak. En køkkenbordsolie hærdner op og giver en stærk og smudsafvisende overflade, men behandlingen skal gentages cirka 4 gange om året. Sæbebehandling stiller endnu større krav til vedligeholdelsen, men er et godt valg, hvis du vil holde pladen i en lys nuance. Vil du lakere, skal du vælge en stærk lak i flere lag. Og så skal du huske på at lappe med det samme, hvis du får skader, der gennembryder lakken. Ellers er der risiko for fugtskader på det ubeskyttede træ.

Sav hul til vasken

1 Kig bordpladen godt efter. Er der større fugtskader, kan du være nødt til at skifte hele pladen. Men ofte kan du nøjes med at montere en vask, der dækker et større område end den gamle. Så kan du save de skadede områder væk.

3 Sav ud i pladen, så den nye vask dækker de skarpe hjørner fra den gamle vask. Her stod der en opvaske-maskine i skabet ved siden af, så vi kunne ikke bare save løs. I stedet måtte vi save lidt ad gangen, indtil vasken dækkede helt.

På tape kan du nemt se strengen, og du undgår samtidig, at træet flosser under savning.

10-15 mm

5 Sæt malertape op, så den følger den indvendige side af din opmærkning. Mål 10-15 mm ind fra strengen, der markerer vaskens omrids, og mærk af hele vejen rundt oven på tapen. Det er denne opmærkning, du skal save efter.

2 Ligner den nye vask ikke den gamle? Her har den nye vask runde kanter, det havde den gamle ikke, og det er det første, du skal tage højde for. Ellers er det svært at finde ud af, hvor meget der skal saves af bordpladen i den anden ende.

4 Nu skal der mærkes op til den nye vask. Vend vasken på hovedet, så den vender med afløbsbakken til den rigtige side, og mærk op hele vejen rundt med en blyant. Tryk ikke for hårdt – du skal kun lige kunne se strengen.

6 Sav præcist efter den inderste streg – så får vasken en 10-15 mm bred kant at hvile på. Tjek herefter, om vasken sidder, som den skal, eller om der skal finjusteres **VIGTIGT!** Pas på, at du ikke ved en fejl saver ned i beslag eller hængsler i køkkenskabet.

Gør bordpladen klar

Er din bordplade i tiptop-stand, kan du holde tidligt fri. Men har den brug for at blive frisket op, skal du gøre det nu – inden den nye vask monteres. Det er faktisk den mest tidkrævende del af arbejdet, for slibearbejde tager tid.

Er pladen meget slidt, kan du begynde med slibepapir i korn 80 og derefter i korn 120 og 180, til træet er glat og fint.

Når slibearbejdet er færdigt, skal pladen beskyttes mod snavs og vand. Her kan du vælge at sæbebehandle, lakere eller – som vi gør her – at oliere.

1 Bordpladen skal slibes, inden den nye vask monteres. Har pladen tidligere været lakeret, kan du med fordel bruge et skrabejern til at fjerne den gamle lak. Prøver du at slibe den væk, vil lakken hurtigt "brænde fast" i slibepapiret.

2 Den nyslebne plade beskyttes. Vi vælger at bruge køkkenbordsolie. Fordel olien i et jævnt, dækkende lag, og lad den trænge ind i 20-30 min. Tør overskydende olie af med en klud, og poler grundigt med en hvid polerpad.

Søndag

Monter vasken

1 Monter en tætningsliste hele vejen rundt langs undersiden af vaskens kant. Tætningslisten, der er selvklæbende, forhindrer vandet i at trænge ind under vasken og ødelægge bordpladen.

2 Monter de beslag, der skal klemme vasken fast til bordpladen. Bøj dem lidt bagover, så de ikke er i vejen, når du skal lægge vasken på plads i hullet.

3 Læg vasken på plads, så den hviler jævnt på kanten hele vejen rundt, og så vaskens forkant flugter med forkanten af bordet. Herefter skal du en tur ned under vasken for at spænde beslagene, så vasken og bordpladen får en helt tæt samling.

Samling med silikone

Især når det gælder træbordplader, er det vigtigt, at samlingen mellem bordplade og vask bliver helt tæt. For trænger der bare en lille smule vand ind under vasken, bliver din bordplade efterhånden skadet af fugt.

Tætningen kan klares på flere forskellige måder. Du kan – som vi gør her – bruge et tætningsbånd. Det følger med nogle køkkenvaske. Og på nogle af dem er det endda allerede klæbet på. Du kan også bruge klar silikone eller sanitetskit, som lægges i en pølse rundt langs vaskens kant, hvorefter vasken trykkes fast.

Begge metoder er udmærkede, og som tommefingerregel anbefaler vi, at du vælger den løsning, som fabrikanten angiver.

Læg en pølse af sanitetssilikone eller – som her – klar silikone hele vejen rundt langs med vaskens kant. Brug hellere for meget end for lidt – det er nemt at tørre overskydende materiale væk.

Når vasken spændes fast i hullet, presses noget af silikonen ud under kanten. Det fjernes med det samme med en fugepind, der har stået i vand i cirka 10 minutter.

Færdig på en weekend

Søndag 11:00

Pakgarn eller gevindtape?

Tape eller pakgarn? Vi anbefaler det sidste, for med pakgarn kan du dreje frem og tilbage på samlingen, indtil rørene sidder, som de skal. Tapen kan også bruges, men den er tynd og sart og går nemt i stykker, hvis du drejer bare en kvart omgang baglæns. Og så skal den udskiftes. Uanset hvad du vælger, skal du huske at sætte garnet/tapen på i retning MED uret. Vælger du at bruge pakgarn, er det en god idé først at smøre lidt paksalve på.

Søndag 12:00

Tilpas afløbsrørene så de passer til din vask

Har din nye vask to kamre i stedet for et, er det nødvendigt med nye afløbsrør og vandlås. Der findes masser af forskellige kombinationsmuligheder (her ses fx to typer gren-afløb), og du må prøve at regne dig frem til, hvilken løsning der passer bedst til din situation.

Søndag 14:00

“Monterer du nyt blandingsbatteri med fleksible rør, går arbejdet stærkt.

Har batteriet kobberrør, skal du regne med, at tilpasningen tager lidt ekstra tid. Under alle omstændigheder bliver søndag ikke nogen lang arbejdsdag.”

Monter rør og afløb

Nu er vasken på plads, og det volder som regel sjældent de store problemer. Og det gør det næste, du skal i gang med – nemlig tilspænding ved vasken og tilslutning af vandrør – heller ikke. Men tag dig god tid, så du sikrer, at alt er spændt ordentligt til. For når først afløbsrøret er koblet til, kan det være meget svært at komme til at spænde samlingerne efter.

Kan du genbruge det gamle afløb, er den sidste del af arbejdet hurtigt overstået. Men kræver den nye vask, at der også skal monteres nye afløbsrør og vandlås, skal du også her forberede dig på lidt “pillearbejde”. Tag dig tid – så du er sikker på, at alle samlinger bliver tætte.

2 Bundventilen i vasken skrues fast. Hvis det som her er en ganske stor skrue – og har du ikke en skruetrækker med så stor en kærve – kan du også bruge en mønt til at skruer med.

4 Passer den gamle vandlås? Ellers må du købe en ny, for der følger ikke en med vasken. Der findes mange muligheder, og måske kan du finde noget, der passer. Men ofte er du nødt til at skræddersy noget, der passer præcis til dit skab.

1 Skal blandingsbatteriet udskiftes, er det tid til at montere det nye batteri nu. Rørene skrues i batteriet og kobles til vandtilførslen. Kobberrør, som du selv skal bøje, er standard, men du kan også vælge at montere armerede flexslanger som her.

3 Alle beslag og koblinger skrues nu fast. De kan nemlig være svære at komme til, når først afløbet er monteret. Brug gerne pakgarn til koblingerne, så de bliver helt tætte. Rengør koblingernes gevind, inden du sætter pakgarnet på.

Hold en spand under, når du åbner for vandet første gang. Bare for en sikkerheds skyld ...

5 Hav tålmodighed, når afløbet skal monteres. Der skal sikkert justeres, drejes og vrikkes lidt, før det hele passer. Tænk i øvrigt også over, hvad du normalt plejer at opbevare i skabet, måske kan du dreje rørene, så der bliver bedre plads.

Sådan monterer du et blandingsbatteri med kobberrør

Som udgangspunkt leveres nye blandingsbatterier med tilslutningsrør af blødt kobber med en kromatiseret overflade. Rørene går lodret ned, men er dine vand-rør placeret en anelse forskudt, kan du sagtens forme rørene, så de passer.

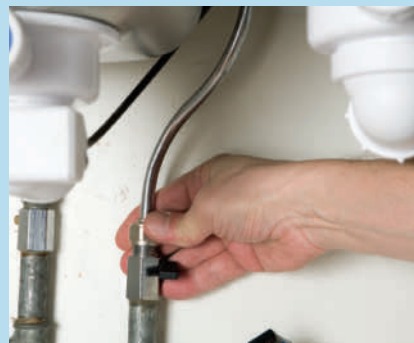
Sidder vandrørene meget forskudt i forhold til kobberrørene, kan du i stedet bruge armerede slanger (som vist her ved siden af), de er meget mere fleksible.

Kobberrørene leveres med rør i standardlængde. Dem skal du selv skære til.

Du kan læse mere om, hvordan du monterer batterier med kobberrør – trin for trin – på www.goerdetselv.dk. Søg på "5 lette reparationer i hjemmet".

En lille rørskærer laver fine snit uden flosser og skarpe kanter. Du kan også bruge en nedstryger, men så må du bagefter file de skarpe kanter bort.

Rørene formes i bløde bøjninger, til de rammer tilslutningsstedet. Brug hænderne – ikke værktøj. Bøjningerne må ikke være skarpere end vist.

“ Arbejde med vandrør kan måske virke lidt “farligt”, men hvis du tager dig god tid og holder igen med at bruge for mange muskler, når koblingerne skal løsnes og spændes igen, så går det ikke galt. Også når du måler op til bordpladen, kan det betale sig at bruge god tid og tænke sig om en ekstra gang, inden du saver ud. Til gengæld kræver det ikke stor omtanke at slibe bordpladen – det tager bare lang tid ...

